

— ČEŠI V ZAHRANIČÍ

Nemohla pro dceru najít vhodnou třídu. V USA proto Olga Block vytvořila síť oceňovaných škol

Martin Bajtler

19. 8. 2022 · 9 min čtení

SDÍLET ČLÁNEK

Začalo to hledáním vhodné školy pro dceru poté, co se Češka Olga Block přestěhovala do Spojených států amerických. Pokračovalo to založením školy vlastní a skončilo nevidaným úspěchem.

Olga Block postupně vybudovala v USA více než třicet škol, které se v přípravě na vysoké školy řadí mezi ty nejlepší ve státech. A expandovala se svým vzdělávacím systémem dokonce i do Číny. Teď však přišel čas vrátit se ke kořenům. Od loňského září provozuje v rámci sítě škol BASIS i první dva ročníky v pražském Podolí. A právě pražskou školu chce mít jako výkladní skříň toho, co se během let naučila v USA.

Do Spojených států se Olga Block přestěhovala v roce 1996. Byla čerstvě provdaná za amerického ekonoma Michaela Blocka, se kterým zamířila do arizonského Tucsonu. Za sebou nechala kariéru pedagogické proděkanky Fakulty sociálních věd, a to i přesto, že jí tou dobou nesmírně bavilo být u změn, které do českého vzdělávacího systému přinesla revoluce.

V novém bydlišti každopádně potřebovala přijít na to, co bude dělat. Začala v think-tanku Goldwater Institute ve Phoenixu, ale záhy přišla na to, že jí chybí povědomí o místní politice nebo americké historii. „Došlo mi, že tam díru do světa neudělám. Takže jsem byla v domácnosti s tím, že si to všechno dostuduju. A k tomu jsem pomáhala se školou své dvanáctileté dceři, která neuměla anglicky a bylo to pro ni náročné,“ vypráví Olga Block.

— ŽEBŘÍČKY

Nejlepší soukromé střední. Z těchto škol má vaše dítě největší šanci na úspěch v zahraničí

Jelikož byla zvyklá ze své předchozí profese analyzovat školské systémy, začala se více zajímat i o ten americký. „Pořád jsme o tom s manželem diskutovali, až nás napadlo, že bychom si mohli založit školu vlastní. Byl to nejdřív takový žertík, ale nakonec jsme se do toho pustili,“ říká.

Bylo to v době, kdy se ve Spojených státech stále častěji objevovaly takzvané charter schools, které vzešly z debaty o fungování vzdělávacího systému. Ozývaly se kritické hlasy, kterým vadilo, že existují jen státní a soukromé školy a nic mezi tím. Mluvílo se o tom, že kdyby existovala nějaká varianta, kdy se vzdělání může financovat ze státních zdrojů, ale provoz školy by byl soukromý, mohl by být systém efektivnější a spravedlivější.

V devadesátých letech tak začaly jednotlivé státy přijímat charterové zákony a mohly tak vznikat nové školy. A právě školu tohoto typu manželé Blockovi v Arizoně pod názvem BASIS založili.

„Měli jsme kliku, že jsme byli v Arizoně, která měla rozumný přístup k charterovým školám. Rozhodli jsme se, že dáme dohromady všechny znalosti, a vymysleli jsme si svůj vlastní systém, který bude dávat dohromady všechno, o čem jsme si mysleli, že může fungovat. Bylo to trochu, jako když vaří pejsek a kočička,“ vzpomíná Olga Block na to, jaký byl zrod školy, která byla jiná než ty ostatní, zaběhlé. Jiná osnovami i manažerským přístupem.

„Zaměřili jsme se na to, že chceme vyrobit školu, která bude top. Která se prosadí a jejíž brand bude atraktivní v rámci kurikula i komerčně,“ říká podnikatelka. To se hned po prvním roce ukázalo jako reálné, protože se škola rychle zařadila mezi ty nejlepší ve městě.

Když Olga Block popisuje, co vlastně její školy dělají jinak a v čem spočívá vzdělávací model škol BASIS, používá zmiňované slovo kurikulum. „V Česku se to často překládá jako osnovy. Ale já ho chápu širěji. Kurikulum zahrnuje i to, jakým způsobem se který předmět učí, jak organizujete výuku, jak vybíráte učitele, jak je kontrolujete a tak dále,“ vysvětluje.

A co přesně to znamená v případě její sítě škol, které zahrnují ročníky, pro něž bychom český ekvivalent hledali od předškolního vzdělávání až po gymnázium?

„Předně si musíte stanovit cíl, k čemu ta škola je. Nemůžete dělat univerzální věci, které slouží všem,“ říká Olga Block. Její cíl byl připravovat žáky na to, aby se v budoucnu dostali na prestižní a své vysněné vysoké školy. A to se daří. „Naším cílem je, aby děti pochopily, že vzdělání je od toho, aby si zařídily vlastní život pořádně. A aby se učily, protože se chtějí učit,“ dodává.

Dalším specifíkem je, že od předškolního nultého ročníku až do třetí třídy se hodně předmětů vyučuje dohromady ve vzájemném kontextu. „Malé děti vidí vše globálně. Takže se to snažíme i tak podávat. Vědy se učí dohromady s matematikou. Čtení, psaní i gramatika zase spolu se základy společenských věd, takže se děti učí čist tím, že čtou texty, které se vztahují k těm humanitním konceptům,“ popisuje Olga Block.

— PREMIUM

Dostala Brno na mapu mezi nejdůležitější televizní hráče Evropy. Teď otevírá školu

Ve čtvrté třídě se předměty začínou rozdělovat, ovšem v době, kdy žáci vstupují do ročníku, který by v Česku odpovídal víceletému gymnáziu, se látka opět probírá společně a v kontextu.

„V posledním ročníku mají děti splněné požadavky, které na ně stát klade, a mohou školu vlastně dokončit dřív, což někteří dělají a jdou na vysokou školu o rok dřív. Když zůstanou, je poslední ročník vlastně příprava na vysokou školu, a to i způsobem výuky, kdy na konci musí napsat práci a tu i obhájit,“ shrnuje.

Od klasických amerických škol se BASIS od počátku lišila i tím, že se manželé Blockovi snažili nakládat co nejefektivněji s finančními prostředky, které na žáka charterové školy od státu dostávají. Rozvrh byl naplánován tak, aby se využila každá píď budovy a osekaly se i investice do sportu.

„Na amerických státních školách se v tomto neuvěřitelně plýtvá penězi. Každá škola tam chce mít fotbalový stadion. Ale postavit ho a udržovat ho, sežere polovičku rozpočtu. My jsme řekli, že naše škola bude mít sport jako klasický předmět, budeme rozvíjet to, co je na sportu důležité, ale pokud děti chtějí dělat nějaký sport závodně, tak ať si to dělají jinde,“ popisuje Olga Block.

Díky úsporám a efektivnímu řízení zbyly peníze na kvalitní učitele, které lákalo to, že BASIS nabízí kvalitu a osnovy jako soukromá škola a přitom si vystačí s penězi od státu.

A s úspěchem přišla i chuť ukázat, že to není náhoda, ale že je systém, který v BASIS praktikují, skutečně kvalitní.

Další škola se otevřela ve městě Scottsdale, což je vlastně předměstí Phoenixu. „Naschvál jsme si vybrali oblast s nejlepším státním školstvím,“ říká Olga Block. A i ve větší konkurenci model fungoval. V Arizoně tak přibyly ještě další tři školy a přidaly se i další státy, včetně Washingtonu D.C., hlavního města USA. A apetit rostl. „Dařilo se nám udržet kvalitu i zakládat další školy. Začalo to fungovat a vydělávalo nám to dobré peníze.“

Jenže ne všude bylo možné model BASIS škol aplikovat v rámci pravidel charterových škol. Ta se totiž v rámci amerického zákonodárství liší stát od státu, takže některé státy zůstaly manželům zapovězené. Blockovi se tedy rozhodli, že se pustí i do formy ryze soukromé školy. S pomocí kapitálu od developerské firmy, se kterou se dohodli na spolupráci, postavili novou školu v Brooklynu v New Yorku a také v Silicon Valley.

„Druhá jmenovaná od počátku jela jak fretka, protože záměr připravit děti na vysokou školu a fokus na matematiku a technologie se místní populaci samozřejmě líbil,“ říká Olga Block.

Úspěch škol přilákal dokonce i čínský kapitál a škola BASIS se otevřela i v Šen-čenu nedaleko Hongkongu. „Postupně už to ale nebyla taková zábava a do toho přišla firma s nabídkou, že od nás školy koupí. Ošetřili jsme si to tak, že pokračujeme v provozu charterových škol, a prodali jsme soukromé školy,“ říká Olga Block.

„Umožnilo mi to investovat do charterových škol kapitál, který bych jinak neměla. Opravdu jsme si to vybojovali, byli jsme odvážní. A dokázali jsme, že model toho, že máte značkovou školu a známý brand, funguje.“

V Praze má Olga Block od loňského roku školu zatím s nultým a prvním ročníkem. A postupně se budou otevírat další. Jde o mezinárodní soukromou školu, čemuž odpovídá i školné, které je kolem třiceti tisíc za měsíc. „Tím jak to dělám dlouho, beru to tady v Praze jako takový bonbonek. Bude to moje labutí píseň a chci, aby to byla nejlepší škola, jakou jsem schopna vytvořit,“ konstatuje.

